

Μ Ε Λ Ε Τ Η

Γ Δ Ω Σ Σ Α Σ

1

Π Ο Ι Η Σ Η Σ

1

Τού μπερ λὲ μὲ ντὲ δὰ μὲ ντὲ δήζο
 τού μπερ λὲ μὲ ντὲ δὰ μὲ ντὲ δήζο
 τούμπερ λὲ μὲ μπό ζὰ ἔζα
 τούμπερ λὲ μὲ μπό ζὰ ἔζα.

2

Βγήκε ὁ ἥλιος κόκκινος καὶ τὸ φεγγάρι μαῦρο
 καὶ ὁ λαμπερὸς αὐγερινὸς πάει νὰ βασιλέψει.
 — Πῆς μας, καημένε αὐγερινέ, κανα καλὸ χαμπέρι...
 — Τὸ Λεπενιότην ὄφρασαν.

νε, ὅσο τὰ βλέπανε, πρᾶμα πού δὲν τὸλπιζανε.
 Τώρα στὰ γεράματα
 νὰ μᾶθ' ὁ γέρος γράμματα.

μὰ βλέπεις, πού δὲν πρέπει κανένας ν' ἀπολιπίζεται στὸ
 Θεό! Τί τὰ θέλεις; ἦλθεν κι ἡ ὥρα τους, νὰ γεννήσου, καὶ
 γεννοῦ κι οἱ δυὸ ἀγόρια, ὄχι καθῶς τὸ περιμένανε· μὰ κεί-
 νοὶ πάλε γιὰ αὐτὸ δὲν πικραθήκανε τόσο, γιὰ νὰ μὴ βαρε-
 θεῖ κι ὁ Θεὸς ἀπάνω τους, μόνο κάμανε δοξολογίες μεγα-
 λες καὶ χαρές καὶ ξεφάντωσες.

(ΠΑΡΑΜΥΘΙ, ἀπόσπασμα)

5

Ὁ Νεκτεναβὸς τῆς εἶπεν· ἔχε θάρρος, Βασιλισσά μου,
 καὶ ἐγὼ θέλω κάμη τὸν Θεὸν τὸν Ἄμμωνα μὲ τρεῖς μα-
 γείαις μου νὰ ἔλθῃ νὰ μείνῃ μετ' ἐσένα, διὰ νὰ κάμῃς παι-
 δι ἀρσενικόν, ὅπου νὰ λυθῇ ἡ πίκρα σου.

Βράδου θέλεις ἰδῆ εἰς τὸν ὕπνον σου αὐτὸν τὸν Θεὸν
 τὸν Ἄμμωνα νὰ ἔλθῃ εἰς ἐσέ, ὁ ὁποῖος θέλει εἶναι ἡ ἀφορ-
 μὴ τῆς γεννήσεως τοῦ παιδίου. Ὡσάν τὸν ἰδῆς εἶπτε νὰ
 μὴ φοβηθῆς, ἀλλὰ κάμε ἐκεῖνο ὅπου θέλει ἐσὺ εἰπεῖν. Ἴδου
 ἐγὼ πηγαίνω διὰ νὰ κάμω ταῖς τέχναις μου, διὰ νὰ τὸν ἀ-
 ναγκάσω νὰ ἔλθῃ. Ἐπῆγεν εἰς τὸ σπίτι του, καὶ ἔκαμε ταῖς
 μαγείαις του, διὰ νὰ φανερωθῇ εἰς τὸν ὕπνον τῆς Ὀλυμπιά-
 δος ὡσάν ὁ Θεὸς ὁ Ἄμμων.

(Η ΦΥΛΛΑΔΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΞΑΝΤΡΟΥ)

6

Ἄκου τὸ λοιπὸν· ἀρχίζω, μωρ' ἀδερφέ μου, νὰ τῆς
 σερβίρω τὰ ἀιστήματά μου. Ἀχ! ρέ ταβερνιάρισσα, μπα-
 τικη, ἀμπελοσωματόουσα καὶ βαρελοειδής — καθότι βαρέλι
 εἶναι τὸ σῶμα τῆς. Ἔχει κι ἕνα στοματάκι ὀγγελικόν, κά-
 νουλα πού στάζει ρετινιᾶτο νέχταρ. Ἄμάν, λιγώθηκα κι ἔ-
 γινα τοῦδου στὸ μεθύσι. Μόλις λοιπὸν ἦρτα στὰ ντουζένια
 μου, νάσου καὶ σοῦ ξεπροβάλλει ἡ μέλλων πεθερά μου ἔ-
 χων παράστημα Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἀρχαίου.

(ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ, τοῦ Κώστα Μάνου)

σὲ μᾶς τοὺς ἴδιους τί ἦταν τὰ ΟΣΤΡΑΚΑ καὶ τί εἶναι καὶ
 θὰ εἶναι ἡ ΥΔΡΙΑ.

Καὶ εἶναι πιά καιρὸς νὰ ποῦμε δυὸ λόγια, ἀπαραίτητα
 τελικά. Ἡ ΥΔΡΙΑ φάνηκε μετὰ ἀπὸ ἕνα ψάξιμο στὴν πνευ-
 ματικὴ Πάτρα. Περιμένε καὶ περιμένει ἀνθρώπους νέους —
 ὄχι στὰ χρόνια. Αὐτὸ δείχτηκε καὶ μετὰ δυὸ ΟΣΤΡΑΚΑ —
 βιδιλία, πού ὀλοφάνερα ἦταν π ο λ ὺ συγκαταβατικά στὰ
 ὄσα περιέλαβαν. Αὐτὸ ἴσχυε καὶ γιὰ τὸ παλιὸ (περιοδικό)
 ΟΣΤΡΑΚΟ. Μέσα λοιπὸν σ' ὄλο αὐτὸ τὸ διάστημα μὲ πολ-
 λὴ (πάρτα πολλή) ἀνεση χρόνου μπόρεσαμε νὰ ἰδοῦμε τί
 γίνεται στὴν Πάτρα· οἱ ἀντιδράσεις ἐναντι τῆς ΥΔΡΙΑΣ
 δοῆθησαν πιά πολύ. Ἔτσι γνωρίσαμε ἀνθρώπους ἀξιολο-
 γους, πού τώρα, οὕτως ἢ ἄλλως, εἶναι γνωστοί· εἶναι ἀκό-
 μη μερικοὶ πού ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ γίνουν ἐπίσης γνωστοί.
 Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, πού δὲν ἐπεδίωξαν προβολή, πού δὲ
 μειώθηκαν στὸ ἐλάχιστο γιὰ τέτοιους σκοποὺς, ὅπως καὶ
 νὰ τὸ κάνουμε, εἶναι οἱ ἀξιόλογοι λογοτέχνες τῆς Πάτρας,

Κοντὰ στὴν Καστριτοπούλα ἔβγαине νιὰ Νεράιδα καὶ
 εἶχε κοντὰ τῆς τὸν Παναγιώτη τὸ Γαντὲ καὶ τὸν ὀγάπαγγ
 οὔλο κοντὰ τῆς τὸν ἠθελε. Νιὰ δολὰ ἔφυγε ὁ Γαντὲς, κ' ἔ-
 πήγε στὴν Καλαμάτα. Ἐκεῖ ἕκατσε ἑπτὰ χρόνια, κ' ἔξυ-
 νάρθε στὴν Τρομπολιτσά. Ἐκεῖ πού πέραγε ἀπὸ τῆς Κασ-
 τριτοπούλας τὸ σπίτι, εἶχε πλιά ἀλησιμονημένα τὴ Νεράι-
 δα, τὴ γλέπει ἔξαφνα, ἦταν μεσημέρι, καὶ πηγαίνει καὶ
 τοῦ λέει, γιὰ τὴν ἄφηκε. «Ἔστο' ἦθελα, λέει· ἄλλη δολα
 νὰ μὴ μοῦ μιλήσεις, γιὰ δὲ σὲ θέλω». Τ' ἀκούει ἡ Νεράιδα,
 τί τὰ θές, ἔλυσσαξε ἀπὸ τὸ θυμὸ τῆς. Τὸν κυνηγáει, τὸν
 κυνηγáει, καὶ θὰ τὸν ἔφτανε, ἂν δὲν ἐπρόφτανε νὰ περάσει
 τὸ δριὸ τῆς· γιὰτί, λέει, ἅμα φτάσει στὸ δριὸ τῆς ἡ Νεράι-
 δα, δὲν μπορεῖ πλιά νὰ κάνει δῆμα.

Ὁ Γαντὲς δὲν ἔκανε καλὰ π' ἄφηκε τὴ Νεράιδα· γιὰτί
 ἐκεῖνον τὸν ἔμαθε νὰ γητεύει τάνεμοπύρωμα καὶ νὰ γιαιτρύει
 τοὺς γιαιράδες, πού ἀπὸ φτοῦνα τώρα ζεῖ ὁ Γαντὲς, καὶ
 ἔχει τὸ δικό του.

(ΠΑΡΑΔΟΣΗ)

2

Μυῖα ἐμπεσοῦσα εἰς χύτραν κρέως, ἐπειδὴ ὑπὸ τοῦ ζω-
 μου ἀποπνίγεσθαι ἔμελλεν, ἔφη πρὸς ἑαυτήν· «Ἄλλ' ἔγω-
 γε καὶ δέβρωκα καὶ πέτωκα καὶ λελουμαι· γὰν ἀποθάνω,
 οὐδὲν μοι μέλει».

(ΑΙΣΩΠΟΣ)

3

Χύτραν ὀστράκινῃν καὶ χαλκῇν ποταμὸς κατέφερεν.
 Ἡ δὲ ὀστράκινῃ τῇ χαλκῇ ἔλεγεν· «Μακρόθεν μοι κολύμβη,
 καὶ μὴ πλησίον· ἔάν γάρ μοι σὺ προσψαύσης, κατακλῶμαι,
 κὰν ἐγὼ μὴ θέλουσα προσψαύσῃ».

(ΑΙΣΩΠΟΣ)

4

Μιά φορὰ κι ἕνα καιρὸ ἦταν ἕνας βασιλιάς κι ἕνας πα-
 πᾶς, κι εἶχανε τὸσες ἀγάπες, πού θαρροῦσες, πὼς ἦταν ἀ-
 δέρφια· μαζί τρώγανε, μαζί πίνανε, μαζί ἔσεκακίζανε καὶ μιὰ
 στιγμὴ ν' ἐποχωριστοῦνε, δὲ μπορούσαν. Ὅλα τὰ καλά
 τᾶχανε· μὰ τί τὸ θέλεις, πού οἱ γυναῖκες τους ἦτανε στεῖ-
 ρες, καὶ πάντα τὼς ἦτανε πικραμένοι, πού ἔδεν εἶχανε κλη-
 ρονόμους. Μιά μέρα ἐκεῖ δὰ πού κουβεντιάζανεν οἱ δυὸ
 τους, λέει ὁ βασιλιάς· ἔ, ψυχὴ μου, παπά, τί καλὸ ποῦτανε
 γιὰ μᾶς νὰ ἴγαστρονούτανεν οἱ γυναῖκες μας νὰ κάμου-
 νεν ἀνδρόγυνο, γιὰ νὰ μὴ ξεχωρίσομε καθόλου. Καλὸ ἦτανε,
 βασιλιά μου, λέει ὁ παπᾶς, μὰ δὲν εἶναι στὸ χέρι μας
 κι ἐμεῖς δὲ μπορούμε νὰ μαλῶνομε μὲ τὸ Θεὸ, δόξα σι' ὀ-
 νομά του! Μὰ ἔλα, ὅπου κι οἱ δυὸ ἦτανε καλοὶ ἀνθρώποι,
 γιὰτί κανενεὺ δὲ δίκιο δὲ φάγανε, ἐλεημοσύνης ἔκανανε, ὁ
 Θεὸς τοὺς ἐγαποῦσε κι ἤκουσε καὶ τὸ λόγο τους καὶ ἴγασ-
 τρωθήκανεν οἱ γυναῖκες τους. Μήνας ἔμπαινε, μήνας ἔ-
 θγαίνε· καὶ τὰ κοιλιδάκια τῆς βασιλισσας καὶ τῆς παπαδῆς
 ἐφουσκῶνανε, κι ὁ βασιλιάς κι ὁ παπᾶς ἦτανε νὰ τρελαθοῦ-

Ἄξιώθηκε λοιπὸν ἡ ΥΔΡΙΑ νὰ βγεῖ σὲ τέταρτο τεῦχος.
 Αὐτὸ, γιὰ τὸ χῶρο ὅπου βασικά ζεῖ, εἶναι κάτι πάρα πολὺ
 ομηρικόν. Ἡ παλιότερη προσπάθειά μας μετὰ τὸν Ἀντρέι
 Μπελεζίνη εἶχε φτάσει μέχρι τρία ΟΣΤΡΑΚΑ. Ἄς ποῦμε
 πὼς ἡ ΥΔΡΙΑ εἶναι ἡ συνέχειά τους καὶ πὼς θὰ ζήσει πολὺ
 τὼρα κι ὄχι αἶθριο. Οἱ σελίδες τοῦ Ἀ. Μπελεζίνη καὶ ὅσα
 αὐτὲς συνεπάγονται ἴσως δείχνουν καὶ στοὺς ἄλλους καὶ

ΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ

« η γλώσσα είναι ο οίκος του όντος » (Heidegger)

Σωκρ. Α. Σκαρτσῆ: «Μέλι στο νερό, σήμερα» (1973) Α'

Ἄνοιγοντας τὴν τελευταία συλλογὴ τοῦ Σωκράτη Α. Σκαρτσῆ, νόμισα ὅτι κρατῶ στὰ χέρια μου τὸ «Νερό στὶς μέρες» (1964). Μὲ εἶχε ξεγελάσει ὁ τίτλος. Κι εἶπα μέσα μου «Μέλι στὶς μέρες». Γιατί τέτοια ἦταν ἡ γεύση πού μοῦ ἄφηνε. Κι ὕστερα γυρίζοντας τὸ ἐξώφυλλο γιὰ νὰ ἐπαληθεύσω τὸν ἐπίτιτλο σ' αὐτά μου τὰ σημειώματα, ξαφνιστήκα πού ἡ συλλογὴ ἐπιγράφεται «Μέλι στο νερό, σήμερα» Naí. «Μέλι» «στό νερό», «σήμερα». Τὸ ἕνα ἔφερε τὸ ἄλλο. Κι ἀνάμεσα τους τὸ «Μικρὸ δοκίμιο γιὰ τὴ γλώσσα» (1967), πού, ἂν εἶχε διαβαστεῖ ὅσο τοῦ ἀξίζει, θὰ ματαιωνε κάθε κριτικὴ καὶ σχόλιο γιατί αὐτὸ ἀπὸ μόνο του, φιλτρίζει, ὅσο χρειάζομαστε φωτισμό, καὶ τὴ μιά κίτρινὴ ἄλλη συλλογὴ. Ἄλλοτε ἐλπίζω νὰ ἀνσιζῶ γιὰ καλά καὶ τὸ «Νερό στὶς μέρες» καὶ τὸ «Δοκίμιο γιὰ τὴ γλώσσα».

Τὸ ποιητικὸ σύνθεμα τοῦ Σ. Σκαρτσῆ «Μέλι στο νερό», σήμερὰ ἀρχίζει μὲ ἕνα εἰσαγωγικὸ μέρος ὅπου ὁ ποιητὴς ἐκθέτει ὄχι μόνο τὰ βασικὰ θέματα — κοσμικὰ στοιχεῖα πού θὰ ἀναπτύξει στὴ συλλογὴ—ἀλλὰ καί, ἔμμεσα, τὴν ποιητικὴ, «γλωσσικὴ» καὶ «ἐρωτικὴ» του, ἂν μπορούμε νὰ ποῦμε ἔτσι.

Δὲ ζητῶ τίποτα,
μονάχα νὰ τελειώσουν τὰ δαχτυλά μου στὸ φῶς
κι ἕνα κόμπος νερὸ γιὰ νὰ μείνω
δὲ ζητῶ τίποτα,
μόνο μιὰ θέση κι ἕνα τόπο νὰ σταθῶ
γιὰ νὰ μείνω στὸν κόσμο
νὰ περπατῶ πάνω στὸ χῆμα κοντὰ στὰ νερά·
δὲ ζητῶ τίποτα,
ν' ἀγγιζῶ μονάχα τὸν κόσμο μὲ δικὰ μου δάχτυλα
κι οὔτε κόκκο χῆμα δὲν παίρνω
δὲ χάνω σταγόνα νερό·
δὲ ζητῶ τίποτα,
μονάχα τὸ χρυσὸ πρόσωπο τὸ μοναχικὸ πουλι

καὶ νὰ τελειώσει ἡ μοναξιά μου στὸ φῶς
μονάχα τὴν ἀνάσα μου ἔξω ἀπ' τὸν κόσμο
κι ὅλο τὸν ἔρωτα τῆς καρδιάς μου
μονάχα τὴν ἀλήθεια πῶς εἶμαι,
ἡ ἀλήθεια εἶναι νίκη,
μονάχα νὰ νικήσω.

Ἄπο τὸ πρῶτο αὐτὸ μέρος τῆς νέας συλλογῆς ἔμεινα πολὺ στοὺς στίχους:

κι οὔτε κόκκο χῆμα δὲν παίρνω
δὲ χάνω σταγόνα νερό

Αὐτὸ, χωρὶς ἄλλο, ἔχει νὰ κάνει μὲ τὸ μέτρο καὶ τὴ δικαιοσύνη, τὸ πρῶτο ὀλοφάνερο ἑλληνικὸ (καὶ οἰκουμενικὸ πέρα - πέρα) σημάδι στὸ ποίημα. Γιατί αὐτὸ εἶναι τὸ πιὸ δύσκολο, ν' ἀγγιζοῦμε τὸν κόσμο μὲ δικὰ μας δάχτυλα, χωρὶς οὔτε νὰ λιγοστεύει γι' αὐτὸ ἀπὸ μᾶς οὔτε οἱ ἴδιοι νὰ ἀπομένουμε φτωχοὶ καὶ θουβοί. Καὶ τὸ νοιώθω αὐτὸ μακριὰ ἀπὸ τὸ κούφιο αὐτοσυναίσθημα καὶ τὴν πτωχαλαζονεῖα πού παγιδεύει πολλοὺς ποιητὲς μας. Ἄν διαβάζω σωστά, στὸ ρῆμα «χάνω» βλέπω καὶ τὴν θετικὴ του φόρτιση (κερδίζω) καὶ τὴν ἀρνητικὴ (δὲ σπαταλῶ) του, βέβαια, δένονται σ' ἕνα. Στὸ μέρος αὐτὸ πού κεντρίζεται πιὸ πολὺ ἀπὸ τὸ συμπληρωματικὸ «νὰ...» (πέντε φορές) καὶ τὸ «γιὰ νὰ...» (δύο φορές), μόλο πού στὴν ποίηση ὑπερβαίνουν τὴν ἐφεκτικὴ καὶ εὐχετικὴ τους φύση καὶ ἀσκόου ἀπεριόριστα τὴ δημιουργικὴ τους ἐπενέργεια, οἱ δυὸ ἐριστικὲς «δὲν παίρνω», «δὲν χάνω» κερδίζουν σὲ βάρος. Καὶ κρατοῦν — ἔτσι πιστεύω — πιὸ πολὺ βάρος ἀπὸ τὴν ἐριστικὴ «δὲ ζητῶ» τοῦ πρῶτου στίχου πού ξαναγυρίζει ἄλλες τρεῖς φορές καὶ προσφέρει τὸ θεμελιακὸ δομικὸ τύπο στὸ εἰσαγωγικὸ αὐτὸ μέρος. Αὐτὸ δηλαδὴ πού κάνει τὸ «δὲ ζητῶ τίποτα» νὰ μὴν εἶναι στὸ βάθος ὑπαρξιακὴ ἀλιγάρκεια δὲν εἶναι τόσο τὰ πολλὰ ρηματικὰ καὶ ὀνοματικὰ συμπληρώματα πού ἐναλλάσσονται καὶ ἀναπτύσσονται τὸ «δὲ ζητῶ», ὅσο αὐτὴ ἡ κατάφαση τῶν δυὸ ἐνδιάμεσων στίχων

οἱ ἄνθρωποι πού ἔχουν κάποιο παρελθὸν καὶ σίγουρα ἔνα μέλλον. Ἡ ΥΔΡΙΑ τοὺς ἔβγαλε ἀπὸ τὸ γαλήνιό τους, ἤσυχο χῶρο, εἶναι καὶ αὐτοὶ ἡ ΥΔΡΙΑ. Αὐτοὶ λοιπὸν ἦ ἰρέε-ποι νὰ προσαρμοστοῦν σὲ μιὰν ἄχαρη ἐπαρξιακὴ Πάτρα ἢ νὰ γίνουν αὐτοὶ ἡ λογοτεχνικὴ Πάτρα καὶ νὰ μποῦν στὸ φυσικὸ τους χῶρο· στὸν εὐρύτατο τοπικὰ καὶ χρονικὰ χῶρο πού λαχταροῖ ὁ ἄνθρωπος τῆς τέχνης — κι ὅσο φτάσουν, ὅσο ἀντέξουν. Νὰ κατατρίβονται σὲ στενόκαρδες καὶ στενὸ-μμαλες σκέψεις δὲν εἶναι πιά δυνατό. Ὑπάρχει ἐπιτέλους ἕνα ὄριο ἀντοχῆς στὶς γραφικότητες. Καὶ ὑπάρχουν πολλὰς λογοτεχνικὲς γραφικότητες στὴν Πάτρα.

Ἄπ' αὐτὰ κατὰ κανένα τρόπο δὲ θγαίνει σὰν ἀναγκαστικὸ τὸ συμπέρασμα πῶς θέλωμε νὰ ποῦμε πῶς δὲν ἔχει ψωμί καὶ νερὸ ἡ Πάτρα νὰ δώσει στὸ λόγο καὶ στὴν τέχνη. ἔχει καὶ βὰ τὸ δώσει σύντομα. Μαζὶ ὅμως ἔχει μπόλικη ἐνυπόνοιαστὴ λογοτεχνία καὶ τέχνη, πού τὴ χαίρομαστε, ἀλλὰ δὲν ἐν τὴν ἐπιδοκιμάζουμε. Ἄς χρησιμοποιοῦν οἱ ἀναγνώστης κανένα διβλίό σὰν παράδειγμα καὶ μὲ κριτήρια ὄχι αὐστηρὰ ἄς δεῖ ἂν εἶναι κὰν ἑλληνικὰ μὲ ὅποιαδήποτε ἀντίληψη ὅσα διαβάσει.

Ἡ ΥΔΡΙΑ τῶν ἀνθρώπων πού δὲν εἶναι ὁμάδα, οχι-λή(!), κλειστὲς ἰδέες, ἀλλὰ ἄνθρωποι (ὄχι ὄλοι γνωστὸι μεταξύ τους) πού μὲν οὖν τὴν ἀξία σέβονται καὶ δὲν δι-

στάζουν οὔτε στὴν κριτικὴ τους γιὰ τὰ γραφτὰ τῆς ΥΔΡΙΑΣ καὶ τὶς ἄλλες προσωπικὲς ἐργασίες, αὐτὴ ἡ ΥΔΡΙΑ, ὅπως ἀπὸ αὐτὸ ἐκφράζεται δὲ μπορεῖ οὔτε τὴν ὕπονοια ν' ἀφήσει πῶς ὑπόκειται στὴν ἐκτίμηση ὅλης τῆς ἐνυπόνοιαστῆς λογοτεχνίας πού λέμε παραπάνω. Συμποθεῖ χαιρέτα καὶ τὸ ψίχουλο προσπάθειας, ἀλλὰ δὲν συ-ταυτίζεται. Ἄπο ἕνα σημεῖο καὶ πέρα ἀρχίζει ἡ σοβα-ρὸτητα. Κι ἡ ΥΔΡΙΑ, σίγουρα, εἶναι σοβαρὴ.

Τὰ τρία της ὡς τώρα τεύχη δίνουν πολὺ ὀλικό γιὰ ἐκτίμηση καὶ συμπέρασμα. Ἄς μὴν ποῦμε λοιπὸν ἐδῶ τὴν τίποτα παραπάνω. Τὰ κείμενα μιλοῦν μόνον τους — κι ἡ ΥΔΡΙΑ τὰ δίνει γιὰ μελέτη τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας, σὰν ἐκφραση τοῦ ἑλληνικοῦ τρόπου, πιὸ καλά, σὰν τὸν ἀμειώτερο ἑλληνικὸν τρόπο. Ἐτοί ἄς σκεφτοῦμε γιὰ νὰ καταλάβουμε γιατί ἐπιμένει τόσο ἡ ΥΔΡΙΑ στὴν ποίηση καὶ στὴ μελέτη της. Ἐπιτέλους, ἂν ὁ ἄνθρωπος εἶναι τραγοῦν, ὅλα πᾶνε καλά. Πῶς πᾶνε γιὰ τοὺς τόσο πολλοὺς πού θεωροῦν τὴν ποίηση πολυτέλεια κι ὄχι ψωμί καὶ νερὸ ζωῆς, ἔξω κι ὄχι στὰ ἐσώτατα καὶ οὐσιαστικὰ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἀνθρώπου, δὲ μπορούμε νὰ ποῦμε: ἄς θροῦν οἱ ἴδιοι τρόπον νὰ τὸ δείξουν: πάντως, ὄχι ποίηση.

ΣΩΚΡ. Α. ΣΚΑΡΤΣΗΣ